

VSEBINA

- Dolgoročni plan razvoja vodnega gospodarstva na vodnem območju Mure za obdobje 1986—2000
- Samoupravni sporazum o temeljih plana Območne vodne skupnosti Mura, Murska Sobota za obdobje 1986—1990
- Analiza izvajanja srednjeročnega plana za obdobje od leta 1981 do 1985 na področju kategoriziranih cest v občini M. Sobota

Skupščina Območne vodne skupnosti Mura je na svoji seji dne 11. julija 1985 obravnavala v zboru uporabnikov in v zboru izvajalcev osnutka:

- a) Dolgoročnega plana razvoja vodnega gospodarstva na vodnem območju Mure za obdobje 1986—2000 in
- b) Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Območne vodne skupnosti Mura, Murska Sobota za obdobje 1986—1990,

katere daje v javno obravnavo do 15. septembra 1985.

Predloge in pripombe k navedenim aktom je poslati do navedenega roka Strokovni službi Območne vodne skupnosti Murska Sobota, Grajska 1c.

DOLGOROČNI PLAN RAZVOJA VODNEGA GOSPODARSTVA NA VODNEM OBMOČJU MURE ZA OBDOBJE 1986—2000

1.0 SPLOŠNO

V Sloveniji je vodno gospodarstvo organizirano v samoupravne interesne skupnosti Območne vodne skupnosti po teritorialnem funkcionalnem principu, kar pomeni, da vsako vodno območje pokriva ena območna vodna skupnost. Vodno območje Mure zajema površino povodja Mure v SR Sloveniji, ki se pokriva z območji občin Lendava, M. Sobota, Ljutomer, G. Radgona in del občin Maribor-Pesnica in Lenart. Skupščine območnih vodnih skupnosti delujejo po dvodomnem principu: zbor uporabnikov in zbor izvajalcev, skupščina ima 60 delegatov. V vseh skupščinskih organih je upoštevana enakopravna zastopanost izvajalcev in uporabnikov, kar pa ne pomeni tudi paritetno zastopanost.

Na ravni republike so območne vodne skupnosti, v skladu z zakonom o vodah, ustanovile Zveze vodnih skupnosti Slovenije. Skupščina Zveze vodnih skupnosti Slovenije prav tako deluje po dvodomnem principu, odločitve pa sprejema praviloma sporazumno. Podobni principi veljajo tudi za vse ostale samoupravne organe Zveze vodnih skupnosti Slovenije. Samoupravni organi Zveze so odbori: za študije, varstvo kakovosti vode, varstvo pred vodo in varstvo vodnih količin, hudourništvu in erozijo, odbor samoupravne delavske kontrole, ob Zvezi pa deluje tudi odbor za urejanje kmetijskih zemljišč. Analogno so pri OVS Mura predvideni tudi odbori in komisije, ki so organizirane v skladu z novimi samoupravnimi sporazumi o ustanovitvi OVS Mura.

Za zagotovitev potrebne strokovnosti v delu Zveze in OVS so območne vodne skupnosti in Zveza ustanovile skupno strokovno službo, zaradi racionalnega delovanja pri Zvezi vodnih skupnosti, s tem da ima izpostave treh do petih delavcev na sedežu vsake območne vodne skupnosti.

2.0 OSNOVNE NALOGE IN CILJI VODNEGA GOSPODARSTVA

Izdelava analize razvojnih možnosti vodnega gospodarstva izhaja iz usklajenih družbenih interesov republike Slovenije, ki so vgrajeni v analize razvojnih možnosti SR Slovenije do leta 2000.

Osnovne naloge vodnega gospodarstva so: stalno, kontinuirano

vzdrževanje vodnega režima ter vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi, urejanje vodnega režima, skrb za obrambo pred visokimi vodami, izboljšanje kakovostnega stanja voda, skrb za zaščito vodnih virov, predvsem za zagotovitev zadostnih količin kakovostne vode ob vsakem času. Poleg potreb po kakovostni vodi in zadostnega števila vodnih zbiralnikov pri ukrepih in rešitvah zasledujemo: varstvo pred poplavami, večnamembnosti vodnih zbiralnikov, osuševanje zamočvirjenih tal, zadrževanje vode v povirjih, pridobivanje novih kmetijskih površin, preskrbo s pitno in tehnološko vodo ter vodo za namakanje, energetsko izrabo vode in plovbo, varstvo okolja, kakovost vode v umetnih in naravnih jezerih in načine uvajanja vodnega režima za koristi ribištva ter potrebe.

Ostali cilji so še:

- zmanjšanje škode, ki jo povzročajo visoke vode,
- urejanje in vzdrževanje osnovne odvodnje za omogočanje izvedbe kmetijskih melioracij,
- pri urejanju vodotokov zagotoviti tudi krajinski izgled vodnega ter priobalnega zemljišča in z ukrepi v in ob vodnem koritu (pragovi, jezovi, mali zadrževalniki, ribniki) omogočiti stabilizacijski padec, boljši naravni izgled ter boljše pogoje za vodni živelj,
- zagotoviti stalno količino in kakovost vode za preprečitev eventualne krize pri oskrbi z vodo zaradi vedno večje rabe in porabe vode,
- zagotoviti stalen nadzor nad kakovostjo vodotokov ter z ustreznimi ukrepi preprečevati onesnaženje voda, brežin in vodnega zemljišča,
- izkoristiti vse možnosti, ki jih nudita voda in morfologija za energetsko izrabo vode, za zadrževanje vode v povirjih in vodotokih ter povečanje malih voda, izkoriščati možnosti izgradnje malih in večjih zadrževalnikov ter retenzijskih prostorov povsod tam, kjer so za to prisotni naravni pogoji,
- skupno z drugimi dejavniki v prostoru je treba sanirati kakovost vode na najbolj onesnaženih odsekih vodotokov, kot tudi zavarovati pred onesnaženjem vodne vire ter naravna in umetna jezera,
- reševanje že sprejetih mednarodnih in zakonskih obveznosti s področja vodnega gospodarstva,
- za uspešno in racionalno reševanje vodnogospodarske probleme.

matike in s tem vodnega režima bo potrebno na osnovi raziskav, študij in podrobnejših proučevanj, pripraviti vsestransko usklajene rešitve ter potrebne podloge z izdelanimi rešitvami,

— za uspešno in racionalno reševanje vodnogospodarske problematike so potrebni strokovni kadri. V ta namen se bomo še bolj povezovali z visokošolskimi in drugimi strokovnimi institucijami, tako za stalni priliv strokovnih moči, kot tudi za njeno stalno strokovno usposabljanje,

— za stalno spremljanje stanja vodnega režima, zbiranje in obdelavo podatkov, pripravo in dopolnjevanje vodnogospodarskih osnov.

Eden najvažnejših ciljev, ki bi jih morali zasledovati v naslednjih planskih obdobjih je, da bi postopoma prišli iz dosedanjega načina ukrepanja (kurative) k preventivi in s tem vzpostaviti pogoje za resnično »gospodarjenje z vodo«, kot osnovnim elementom človekovega obstoja, razvoja, gospodarstva in okolja nasploh. Zato pa bo potrebno čimprej vzpostaviti dober vodnogospodarski informacijski sistem z vsemi potrebnimi katastri, reorganizacijo in posodobitvijo osnovne opazovalne mreže ter sistematično analizirati naravne pogoje in možnosti ter dolgoročne potrebe po vodi za razne namene. Zaradi neenakomerne porazdelitve padavin in odtokov, tako po času kot prostoru, bo nujno težiti k zadrževanju hitrih odtokov v okviru posameznih območij ter omogočanju lokacijskega prerazporejanja voda. Kompleksnost problematike in njeno obvladovanje zahteva tudi ustrezen razvoj vodnogospodarskih strokovnih kadrov. Moderno kompleksno upravljanje sistemov zahteva tudi ustrezno upoštevanje računalništva, brez katerega si danes težko predstavljamo sodobne pristope k snovanju, študiju, projektiranju in vrednotenju rešitev in tudi upravljanju zgrajenih vodnogospodarskih sistemov na vseh področjih vodnega gospodarstva.

3.0 ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV VODNEGA GOSPODARSTVA

V skladu z navedeno organiziranostjo vodnega gospodarstva predvidevamo v bodoče tak način zagotavljanja sredstev za vodno gospodarstvo, ki bo zagotavljal normalno realizacijo postavljenih ciljev v smislu veljavnega Zakona o vodah, t. j., da bodo sredstva vodnemu gospodarstvu zagotavljali uporabniki vode in vodnogospodarskih storitev. Sam način zbiranja sredstev pa bo v določeni meri doživel tudi večkratne spremembe.

Upoštevač doseganji razvoj vodnega gospodarstva in temu ustrezno zagotavljanje sredstev vidimo, da so uporabniki oz. družba kot celota v zadnjih desetih letih zagotavljali vodnemu gospodarstvu okoli 0,4 % družbenega proizvoda. S temi sredstvi je vodno gospodarstvo saniralo dosti vodnogospodarskih problemov. Vendar z razvojem nastajajo tudi nizi obsežni vodnogospodarski problemi, predvsem glede zagotavljanja zadostne količine vode ter varstva kvalitete vode, katerih reševanje zahteva tudi čedalje večja sredstva.

Za uresničitev pretežnega dela navedenih vodnogospodarskih razvojnih možnosti bo vodno gospodarstvo potrebovalo za svoj nadaljnji razvoj znatno večja sredstva. Ocenjujemo, da bi moralo vodno gospodarstvo v naslednjem dolgoročnem razdobju do leta 2000 povečati udeležbo v družbenem proizvodu vsaj na višino okoli 1 %. To je utemeljeno z dejstvom, da po eni strani za danes vlagamo premalo sredstev v vodno gospodarstvo, po drugi strani pa ugotavljamo, da druge razvitejšie države že sedaj vlagajo 1—2 % svojega mnogo višjega družbenega proizvoda v razvijanje lastne vodnogospodarske infrastrukture, posebej pa še za varstvo voda pred onesnaženjem.

4.0 NAČELNE OPREDELITVE NADALJNJEGA DOLGOROČNEGA VODNOSPODARSKEGA RAZVOJA NA PODROČJU OVS MURE

V obdobju 1986—2000 bodo naloge, v smislu čimboljšega gospodarjenja z vodo, na višji vodnogospodarski razvojni stopnji, usmerjene predvsem v vzdrževanje vodnega režima, varstvo pred vodo (melioracije, regulacije in akumulacije) oskrbo z vodo ter čiščenjem odpadnih voda. Z vsemi koncepti vodnogospodarskega urejanja bo potrebno zagotoviti globalne usmeritve razvoja v prostoru, kakor tudi koncipiranje nadaljnje možnosti družbenoekonomskega in socialnega razvoja. Pri vseh ukrepih pa bo upoštevan hitrejši razvoj razvitih in obmejnih območij.

Za usklajeno izvajanje nalog, ki so naložene vodnemu gospodarstvu, bo nadaljnji vodnogospodarski razvoj usmerjen po naslednjem prioritetnem vrstnem redu:

1. Ohranitev obstoječega vodnega režima z vzdrževanjem vodnogospodarskih objektov in naravnih korit potokov in rek;

2. Zmanjšati pogostost poplav, z gradnjo zadrževalnikov in regulacijami, predvsem pa s hidrološko in hidravlično uravnoveženimi hidrosistemi in podsistemi urejati posamezna povodja, pa tudi dele povodij;

3. pri urejanju vodotokov in vodnega režima dati prednost tistim ukrepom, ki bodo omogočali hidromelioracijo in usposabljanje kmetijskih zemljišč za večji donos ter prispevali k poboljšanju kakovosti vode v sušnem času, kar lahko dosežemo z gradnjo zadrževalnikov;

4. pri izvajanju in načrtovanju vodnogospodarskih del obdržati odgovornost do nižje ležečih krajev, zadostiti zahtevam drugih republik in urejati zadeve na meddržavnih vodotokih;

5. stabilizirati hdourniška območja s prodnimi zadrževalniki ter vzdrževanjem in urejanjem hudournikov (Goričko in območje Lendavskih gor);

6. zavarovati rezervate pitne vode ter proučiti možnosti za novo zajetje industrijske pitne vode z urejanjem vodotokov in čiščenjem odpadnih voda;

7. zagotoviti organizirano oskrbo s pitno vodo sofinanciranjem gradnje vodooskrbnih objektov;

8. strokovno sodelovanje pri racionalizaciji porabe pitne vode ter tehnološke vode v industriji;

9. nadaljevanje proučevanja možnosti enotnega načrtovanja vodooskrbnih sistemov;

10. strokovno sodelovanje pri realizaciji tehnoloških in sanitarnih postopkov za zaščito voda.

5.0 MINIMALNA VODNOSPODARSKA DEJAVNOST

Redno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi in naravnih vodotokov je določeno z zakonom o vodah in ga je šteti kot obvezni del programa.

5.1 Redno vzdrževanje objektov in naprav v splošni rabi

Vodno območje Mura meri 1386 km² in je razdeljeno v naslednje hidrosisteme: Mura, Krka—Ledava in Ščavnica—Plitvica. Za pokrivanje stroškov rednega vzdrževanja vodnogospodarskih objektov in naprav se bodo odmerjala sredstva letno v višini 1,87 % od njihove revalorizirane vrednosti.

5.2. Redno vzdrževanje naravnih vodotokov

Na območju OVS Mura imamo 858 km vodotokov, ki so v upravljanju OVS. Od teh je cca 60 % že urejenih in spada njihovo vzdrževanje v obveznost OVS. Za redno vzdrževanje naravnih strug so predloženi od strani ZVSS standardi in normativi v letnih zneskih po kilometru posameznih vrst vodotokov.

5.3. Javna služba

Vodnogospodarska opravila posebnega družbenega pomena so določena z zakonom o vodah, samoupravnim sporazumom o ustanovitvi OVS Mura in drugimi akti OVS Mura.

Opravila, ki so vključena v javno službo so predvsem: študijsko-raziskovalna dejavnost, spremljanje stanja vodnega režima, obramba pred poplavami ter funkcionalni izdatki za OVS, ZVSS in ostalo.

6.0. UREJANJE VODNEGA REŽIMA

Urejanje vodnega režima predstavljajo obveznosti vodnogospodarstva po družbenem planu SRS in občini ter urejanje zadev, ki imajo meddržavni in medrepublikanski pomen.

Na vodnem območju Mure so v tem pogledu predvideni naslednji ukrepi:

6.1. Urejanje reke Mure v zvezi z izgradnjo hidroelektrarn

Mejni odsek

— urejanje mejnega odseka Mure ob gradnji 6 energetskih stopenj (3 avstrijske, 3 jugoslovanske); HE Apače, Radgona in Radenci (cca 370 GWh).

Notranji odsek Mure:

— urejanje vodnega režima ob gradnji energetskih stopenj HE Hrastje, Veržej, Mota, Gibina in skupno s SRH Mursko Središče in Lendava s skupno proizvodnjo 450 GWh.

6.2. Ureditve vodotokov v zvezi z melioracijami in namakanjem kmetijskih površin

— proučitev sistema kanalov za namakanje Apaškega in Murskega polja ter začetek izgradnje namakalnega sistema,

— nadaljevanje regulacije Ledave in Ščavnice ter Krke z njihovimi pritoki, regulacija mejne Kučnice ter gradnja akumulacij na pritokih Ledave, Ščavnici, Veliki Krki z izgradnjo osnovne odvodnje in dovodne mreže za namakanje za osušitev 16.800 ha in namakanje na 4.300 ha kmetijskih površin.

7.0. VARSTVO KAKOVOSTI VODA, OSKRBA Z VODO IN VARSTVO VODNIH VIROV

7.1. Varstvo kakovosti voda:

7.1.1. Sedanje stanje:

Na osnovi rezultatov varstva kakovosti ugotavljamo, da po določenih uvedbe o klasifikaciji voda v Jugoslaviji uvrščamo v najslabši IV. in III.—IV. kakovostni razred na vodnem območju Mure naslednje odseke pomembnejših vodotokov:

— Mura od Ceršaka do republiške meje,

— Ščavnica od Ljutomera do izliva v Muro,

— Ledava od M. Sobota do državne meje z Madžarsko.

Mura prihaja onesnažena že iz Avstrije, na območju Jugoslavije se kljub svoji samočistilni sposobnosti stanje ne izboljšuje, ker se vzdolž toka reke v njo izlivajo tudi odpadne vode industrije v Ceršaku, Sladkem vrhu in G. Radgoni, odplake kmetijskih farm iz Podgrada in Nemščaka in komunalne odplake naselij in mest ob Muri.

Ščavnico onesnažujejo industrijske in komunalne odplake Ljuto-

mera, Ledavo pa enake odplake iz M. Sobote in Lendave.

Na osnovi opravljenih raziskav kakovosti voda v vodotokih in raziskav onesnaževanj industrije in komunale, ugotavljamo, da se kakovost vodotokov na območju Mure v zadnjih letih ni spremenilo na boljše. Razlog je tudi v tem, da so se sredstva za vodno gospodarstvo usmerjala predvsem v urejanje voda za obrambo pred poplavami in urejanje vodotokov za potrebe melioracij.

7.1.2. Izhodišča in cilji

Osnovni cilji in prizadevanja do leta 2000 bodo preprečili poslabšanje kakovosti na vseh vodotokih in odpravili stanje najslabšega IV. in III. — IV. kakovostnega razreda ter zavarovati pred onesnaženjem vodne vire pitne in tehnološke vode.

Nerealno je načrtovati, da bomo te cilje dosegali v dveh ali naslednjem srednjeročnem obdobju. Problemov, ki so se kopičili, ni mogoče rešiti v srednjeročnih obdobjih, niti v primeru, da bi bilo na voljo dovolj finančnih sredstev. Za učinkovito postopno reševanje pa je odločilnega pomena združevanje sredstev s samoupravnimi dogovori na posameznih območjih celotne Slovenije za reševanje najbolj zahtevnih problemov. Praksa je na podlagi dosedanjih vlaganj v objekte za čiščenje pokazala, da je od vloženih sredstev bila poraba bistveno manjša od predvidene prav zaradi vlaganja sredstev v manjše objekte, neusklajenega načrtovanja komunalnega gospodarstva ter prepočasnega izvajanja sanacijskih programov v industriji.

V prihodnjem dolgoročnem obdobju bomo načrtovali reševanje problemov onesnaževanja:

- zmanjševanje onesnaževanja Mure s čiščenjem industrijskih in komunalnih odplak v Ceršaku, Sladkem vrhu in G. Radgoni,
- zmanjševanjem onesnaženja Ledave s pritoki, s čiščenjem industrijskih in komunalnih odplak M. Sobote, Lendave in drugih industrijskih in urbanih območij ob Ledavi in pritokih,
- z zmanjševanjem onesnaževanja Ščavnice in pritokov s čiščenjem industrijskih in komunalnih odplak Ljutomerja in drugih industrijskih in urbanih območij ob Ščavnici in pritokih,
- z ustreznimi ukrepi zavarovati tudi območja podtalnice pitne vode Pomurja (Mursko polje, Črnc, Apaško polje, Črne meje, Kragonja, Žitkovce).

Prednost bo potrebno dati predvsem čiščenju industrijskih odpadnih voda, oz. izboljšanju tehnoloških postopkov ter ponovni predelavi odpadnih surovin. To je potrebno iz naslednjih razlogov:

- industrijske odpadne vode predstavljajo največji del bremena onesnaženja,
- v večini primerov je šele po izvedenih sanacijskih ukrepih v proizvodnih obratih možno realno načrtovati skupne čistilne naprave, oz. nanje priključiti preostale tehnološke odplake.

Kot specifičen problem onesnaževanja okolja na območju Mure predstavljajo koncentrirane odplake živinorejskih farm, kar bo potrebno reševati organizirano v smislu koristne uporabe teh odpadkov za gnojenje kmetijskih površin, itp. Nenazadnje je potrebno tudi v ekološkem pogledu konkretizirati in ekonomizirati uporabo umetnih gnojil in zaščitnih sredstev.

7.2. Vodna oskrba in varstvo vodnih virov

7.2.1. Sedanje stanje:

Sedanje vodni viri za oskrbo s pitno in tehnološko vodo industrije in prebivalstva komaj zadoščajo redno porabo, ne zagotavljajo pa perspektivne porabe glede na predviden razvoj gospodarstva v regiji. Pomembnejši vodni viri za posamezno občinsko središče so naslednji:

- občina G. Radgona — vodna zajetja Podgrad in Segovci,
- občina M. Sobota — vodno zajetje Črnske meje in lokalni vodnjaki v Murski Soboti
- občina Lendava — vodno zajetje ob Črncu
- občina Ljutomer — vodno zajetje Lokavci in Mota

Poleg navedenih pomembnejših vodnih virov obstojajo na območju Mure še drugi lokalni vodni viri, ki oskrbujejo s pitno in tehnološko vodo posamezna druga naselja in industrijo.

7.2.2. Izhodišča in cilji

Na področju vodne oskrbe so naloge vodnega gospodarstva predvsem naslednje:

- raziskave, odkrivanje in evidentiranje novih vodnih virov,
- skrb za zaščito pomembnejših vodnih virov,
- ustvarjanje pogojev za obogatitev vodnih virov,
- gradnja zadrževalnikov (predvsem večnamenskih, ki lahko služijo tudi za preskrbo z vodo za pitne in tehnološke potrebe ter za namakanje),
- skrb za kakovost vode in
- ustvarjanje pogojev za prevajanje vode iz območij, kjer je vodo dovolj v vododeficitarna območja (Goriško, Slov. gorice).

V prihodnjem dolgoročnem obdobju bomo načrtovali reševanje perspektivne porabe pitne in tehnološke vode za realizacijo naslednjih nalog:

- zavarovati vse pomembnejše vodne vire na Apaškem polju,

Murskem polju, vodni viri v trikotniku Črnske meje, Krajina, Krog, območje ob Črncu pri Lendavi in območje Žitkovcev,

— organizirati eksploatacijo za območje občine M. Sobota v Krogu in Krajini, Lendava iz novih vodnih zajetij pri Žitkovcih, občina G. Radgona iz Murskega polja pri Vučji vasi — Bunčani ter območje občine Maribor-Pesnica s povezavo na vodo oskrbni sistem mesta Maribora,

— zagotovitev tehnološke vode iz obstoječih in predvidenih akumulacij (predvsem AK Martjanci).

8.0. Študijsko raziskovalna dejavnost

Študije in raziskave bodo zasledovale še nerešeno problematiko v skladu s načrtovanimi vodnogospodarskimi posegi in vlaganji ter njihovo prostorsko usklajitvijo z družbenimi plani občin, regij in republik.

Študijsko-raziskovalno delo po posameznih področjih in dejavnostih bo sledilo razvoju znanosti v svetu in bo dajalo nadaljne teoretske osnove za razvoj in programiranje vodnega gospodarstva. Taka usmeritev je predvsem važna za izdelavo sodobnih razvojnih načrtov in vodnogospodarskih osnov, usmeritev pa naj da tudi večji poudarek na področju tehnologije vodnogospodarske dejavnosti in storitev. Študije in raziskave bodo v naslednjem dolgoročnem obdobju usmerjene predvsem v:

- izdelavo podlog ugotavljanja stanja vodnogospodarske uredenosti po posameznih področjih,
- izdelava in dopolnjevanje vodnogospodarskih osnov,
- vodnogospodarske načrte po posameznih področjih vodnogospodarske dejavnosti, kot so:
- erozija in hudoournišvo
- kompleksno urejanje povodij in hidrosistemov,
- vodni viri in zaloge voda, predvsem v pogledu varovanja in zaščite vodnih zalog in vodnih virov,
- varstvo in izboljšanje kakovosti voda,
- melioracije,
- razvojno-organizacijske naloge,
- ostale študijsko-raziskovalne naloge.

Po študijsko-raziskovalnem programu je potrebno upoštevati predvsem prednostna področja kot so kmetijstvo, energetika in okolje.

9.0. DRUŽBENO VARSTVO VODA

V ustavi SFRJ kot tudi v ustavi SRS je poudarjeno, da je voda dobrina splošnega pomena in kot taka obravnavana kot naravno bogastvo pod posebnim varstvom ter se je uporabljati in z njo gospodariti pod pogoji in na način, kot to določa zakon.

S področja gospodarjenja z vodami obstoja več zveznih, republiških in občinskih predpisov, poleg teh bo v pogledu varstva kvalitete voda upoštevati še posamezne predpise v zvezi s hrambo in transportom vodi nevarnih snovi in predpisov v zvezi z odlaganjem komunalnih in drugih odpadkov.

10.0 SLO IN DS

Na osnovi zakona o splošni ljudski obrambi morajo samoupravne interesne skupnosti svoje naloge usklajevati z zahtevami SLO in DS poleg tega pa za posebne namene izločiti 0,5 % od izvirnih prihodkov.

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih in delavci, ki opravljajo obrtno in drugo gospodarsko dejavnost (v nadaljevanju: uporabniki) in delavci Vodnogospodarskega podjetja Maribor, n. sol. o., TOZD Vodnogospodarska enota Mura, Murska Sobota (v nadaljevanju: izvajalci), organizirani v Območni vodni skupnosti Mura (v nadaljevanju: OVS Mura), na osnovi 43. čl. Zakona o vodah (v nadaljevanju: ZOV) in na osnovi 113. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije ter v skladu z določili SaS o ustanovitvi OVC Mura in SaS o temeljih plana ZVSS za obdobje 1986—1990

sklenejo

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o temeljih plana območne vodne skupnosti Mura Murska Sobota za obdobje 1986—1990

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Uporabniki in izvajalci (v nadaljevanju: udeleženci) s tem samoupravnim sporazumom opredeljujejo skupne interese, ki so v obdobju 1986—1990 temeljnega pomena za nadaljnji vodnogospodarski razvoj vodnega območja OVS Mura.

Udeleženci ugotavljajo usklajenost elementov za temelje srednjeročnega plana z ostalimi OVS v Zvezi vodnih skupnosti Slovenije.

2. člen

Izhajajoč iz smernic za pripravo družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990, Osnutka dogovora o temeljnih družbenega plana SRS za obdobje 1986—1990, SaS o temeljnih plana Zveze vodnih skupnosti Slovenije, ocen in analiz razvojnih možnosti vodnega območja Mure in občin na tem območju ter elementov za pripravo tega sporazuma, udeleženci ugotavljajo potrebo po nadaljnjem vodnogospodarskem razvoju vodnega območja Mure v skladu s planskimi usmeritvami ožje in širše družbene skupnosti.

3. člen

S tem samoupravnim sporazumom se udeleženci sporazumejo o (43. čl. ZOVS):

- fizičnem in vrednostnem obsegu vzdrževanja naravnih vodotokov in drugih zbiralnikov vode, varstva voda, rekonstrukcije in gradnje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi,
- o lokaciji, rokih zgraditve iz potrebnih sredstev za posamezne objekte,
- o samoupravnem združevanju sredstev (osnove in merila),
- o pogojih in načinih uporabe in o upravljanju s sredstvi,
- o potrebnih zmogljivostih za izvajanje predvidenega obsega vzdrževanja naravnih vodotokov in drugih zbiralnikov vode, vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi ter varstva voda,
- o merilih in pogojih za oblikovanje povračil za posamezne programe vzdrževanja naravnih vodotokov in drugih zbiralnikov vode, vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi in povračil za programe varstva voda,
- o nalogah in ukrepih, ki jih prevzemajo z dogovorom o temeljnih plana družbeno političnih skupnosti,
- o skupnih nalogah, ki jih uresničujejo v Zvezi vodnih skupnosti,
- o merilih in pogojih za oblikovanje in uporabo sredstev vzajemnosti in solidarnosti in
- o nalogah in ukrepih s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

4. člen

V skladu z nalogami iz prejšnjega člena bo nadaljnji vodnogospodarski razvoj usmerjen v naslednja prioritetna področja:

- vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi ter vzdrževanje in urejanje korit naravnih vodotokov za ohranitev oz. izboljšanje obstoječega stanja vodnega režima,
- regulacije in gradnjo zadrževalnikov za zmanjšanje oz. preprečevanje nevarnosti poplavl,
- urejanje vodotokov in vodnega režima za mogočanje izvajanja hidromelioracij in usposabljanja kmetijskih zemljišč,
- izvajanje vodnogospodarskih del, ki bodo zadostile zahtevam sosednje republike Hrvaške in mednarodnim obveznostim,
- preprečevanje onesnaževanja ter čiščenje odpadnih voda v zvezi z izgradnjo hidroelektrarn na Muri,
- zavarovanje zalog pitne vode s preučevanjem možnosti za nova zajetja tako pitne kot industrijske vode ter bogatenje podtalnice,
- strokovno sodelovanje pri reševanju problematike in usklajevanja interesov vodnega gospodarstva v zvezi z izgradnjo načrtovanih hidroelektrarn na reki Muri.

5. člen

Na osnovi usmeritev iz prejšnjega člena, udeleženci s tem sporazumom določajo program vodnogospodarskih vlaganj za obdobje 1986—1990, za katerega bodo uporabniki zagotovili 1.580,0 mio din sredstev (po cenah leta 1984), kar predstavlja 0,56 % družbenega proizvoda (povprečje v SRS). Poleg navedenih sredstev bo OVC Muri namenjenih še 2.222,0 mio din od združenih sredstev ostalih OVS v Sloveniji, tako, da bodo znašala skupaj razpoložljiva sredstva 3.802,0 mio din.

6. člen

Na osnovi navedenih opredelitev in upoštevanje standarde in normative, ki se bodo uporabljali kot osnova za vzdrževanje in varstvo vodnega režima (Priloga I), so za območje Mure v srednjeročnem obdobju 1986—1990, po posameznih namenih predvidena naslednja vlaganja:

Vlaganja v obdobju 1986—1990	Cene 1984, v mio din.	
Dejavnost	Izračun po standardih in norm.	Predlog vlaganja
1. Minimalna vodnogospodarska dejavnost	2.326,0	2.122,0
a) redno vzdrževanje	1.413,0	1.270,0
b) urejanje vodnega režima	416,0	355,0
c) študijsko-raziskovalna dejavnost	45,0	25,0
d) spremljanje vodnega režima	90,0	90,0

e) funkcionalni izdatki OVS in ostalo	42,0	62,0
f) obramba pred poplavami (ni po standardih)	320,00	320,0
Od tega: program OVS Mura		2.122,0
program ZVSS	204,0	
2. Obveznosti po družbenih planih SRS in ZOVS		1.680,0
a) vodnogospodarski objekti	1.250,0	
— osnovna odvodnja za melioracije	1.050,0	
— zadrževalniki	200,0	
b) soudeležba pri varstvu voda	430,0	
— oskrba z vodo	80,0	
— čiščenje onesnaženih voda	350,0	
SKUPAJ VLAGANJA:		3.802,0

7. člen

Udeleženci se dogovorijo, da bodo VG organizacije obseg in strukturo svojih proizvodnih kapacitet prilagajale zadovoljevanju potreb opredeljenih s planom razvoja vodnega gospodarstva na vodnem območju OVS Mure v obdobju od 1986—1990.

V tem smislu bo VGP TOZD VE Mura po sprejetju tega sporazuma postopoma in po optimalni ekonomsko tehnični dinamiki zagotovila ustrezne kadrovske potencial in delovna sredstva, kot tudi učinkovito organizacijo, dela in ustrezno tehnološko delitev dela, ki je potrebna za izvršitev dogovorjenih nalog.

7 a. člen

Na splošno se bodo pri izvajanju vseh vrst vodnogospodarskih storitev in programa vodnogospodarske dejavnosti obvezno uporabljale splošno veljavne gradbene norme, tehnični normativi prirejeni za novejšo mehanizacijo ter realne izkustvene norme, ki so se doslej uporabljale v vodnem gospodarstvu.

II. PREDMET SVOBODNE MENJAVE DELA

8. člen

Udeleženci se dogovorijo, da je predmet svobodne menjave dela v vodnem gospodarstvu predvsem:

- izvajanje posamičnih vodnogospodarskih storitev (a)
- izvajanje programa vodnogospodarske dejavnosti (b)
- izvajanje vodnogospodarske dejavnosti (c)

OPOMBA: V naslednjih obrazložitvah so s črkami a, b in c podani vsebinski sestavni deli, ki spadajo pod zgoraj navedene glavne predmete svobodne menjave dela.

9. člen

Izvajanje programa posamičnih vodnogospodarskih storitev, izvajanje programa vodnogospodarske dejavnosti in izvajanje dejavnosti zajema:

1. Varstvo pred škodljivim delovanjem voda in varstvo pred poplavami

1.1. Redno tekoče vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi in tekoče urejanje naravnih strug vodotokov zajema predvsem:

- (a) čiščenje obrežja in strug vodotokov ter jezer z odstranjevanjem zarasti, naplavin, lokalnih preprek ipd.
- (A) vegetacijske ukrepe (sajenje popleti, humoziranje, bioter-kretiranje ipd.
- (a) popravila v naravnih in umetnih strugah, redno vzdrževanje objektov in naprav v splošni rabi
- (a) dopolnitev in nameščanje kamnometov, sanacijo podjednih mest, popravilo obrežnih zavarovanj, pragov, nasipov, konsolidacijskih objektov na erozijskih površinah, ipd.
- (a) čiščenje in popravilo odvodnih jarkov osnovne odvodne mreže na melioracijskih površinah
- (c) pripravo programov in izdelavo dokumentacije za izvedbo zgoraj navedenih del

1.2. Vzdrževanje objektov

Za vzdrževanje objektov na vodah in vodotokih, pri čemer se ne menja vodni režim ter za izvajanje del ni potrebna lokacijska dokumentacija, temveč samo vodnogospodarska razprava in prijava del, se šteje:

- (a) obnavljanje in večja popravila na vseh vodnogospodarskih objektih in napravah v splošni rabi
- (a) stabilizacija stanja in objektov za varstvo in usmerjanje tokov nižinskih odvodnikov (zavarovanje obrežja pred spodjedanjem, urejanje vodnih tokov pri izravnavi meandrov ipd).
- (c) priprava programov in izdelava tehnične dokumentacije za izvedbo zgoraj navedenih del.

1.3. Obramba pred poplavami

Izvajanje obrambe pred poplavami zajema predvsem naslednje:

- (c) pripravo načrtov za obrambo pred poplavami
- (c) pripravo materialnih sredstev za obrambo pred poplavami
- (c) organizacijo konkretne akcije
- (c) izvedbo konkretne akcije
- (c) izdelavo programa za sanacijo poškodb nastalih zaradi poplave na vodnogospodarskih objektih in naravnih strugah
- (a) sanacijo poškodb nastalih zaradi poplave

1.4. Rečno nadzorstvo

Redno rečno nadzorstvo zajema predvsem:

- (c) rečno nadzorstvo z obveznostjo mesečnega poročanja
- (c) sprotno pripravo predlogov za vzdrževanje
- (c) stalno kontaktiranje z ribiči in drugimi interesi ter posredovanje njihovih informacij
- (c) ugotavljanje in spremljanje eventuelnih nepričakovanih onesnaženj
- (c) usmerjanje odvzema in nadzor nad odvzedom plavin.

1.5. Pregled tehnične dokumentacije in izvajanje nadzora nad izvajanjem del tekočega vzdrževanja in obnavljanja.

2. Urejanje vodnega režima ter izkoriščanje in raba vode

To področje dela zajema predvsem:

- (c) programiranje, planiranje in usklajevanje razvoja vodnega gospodarstva na vodnem območju Mure
- (b) zbiranje in obdelava za vodno gospodarstvo pomembnih podatkov
- (b) izdelavo predlogov razvojnih načrtov (dolgoročni, srednjeročni in letni) z vsemi podlogami in vodnogospodarskimi bilanca-mi
- (c) pripravo predlogov študijsko-raziskovalnih nalog, spremljanje njihove izdelave in poročanja o poteku in rezultatih (priloga 9)
- (c) sodelovanje na vodnogospodarskih in lokacijskih razpravah
- (c) spremljanje in analizo izvajanja sprejetih vodnogospodarskih načrtov
- (b) izdelavo in ažuriranje vodnogospodarskih katastrof
- (c) sodelovanje in priprava dokumentov in ukrepov na področju SLO v vodnem gospodarstvu na območju Mure
- koordinacijo in usklajevanje programov med Samoupravnimi interesnimi skupnostmi in družbeno-političnimi skupnostmi
- (c) sodelovanje pri programiranju hidrometeorološke dejavnosti
- (c) pridobivanje začasnih končnih katastrsko-geodetskih elaboratov in podlog
- (c) pravno urejanje vodnih pravic in vodnih zemljišč, z vpisom v zemljiško knjigo,
- (c) organiziranje združevanja sredstev za uresničitev dogovorjenega programa vodnogospodarske dejavnosti s pripravo predlogov virov, osnov in meril za oblikovanje sredstev,
- (c) opravljanje raznih strokovnih opravil, sintez, analiz, poročil, obdelav in proučevanja gradiva za samoupravne organe v vodnem gospodarstvu,
- (c) organiziranje izdelave investicijskih programov, investicijsko-tehnične dokumentacije in izvajanje nadzora,
- (c) oddajo vodnogospodarskih del.

3. Varstvo pred onesnaženjem

To področje dela zajema predvsem:

- (c) spremljanje kakovosti površinskih vodotokov in koordinacija del strokovnih raziskovalnih institucij na območju OVS Mura
- (b) izdelavo in ažuriranje katastra kakovosti voda za posamezne prereze in za določeno stanje (nQs),
- (c) registracija vseh onesnaževalcev, spremljanje sprememb in organiziranje kontinuirne kontrole stopnje onesnaženosti v skladu z Zakonom o vodah (51. čl.)
- (c) pripravo sanacijskih programov za izboljšanje kakovostnega stanja voda oziroma odsekov vodotokov in aktivno sodelovanje pri izdelavi konkretnih načrtov sanacije,
- (c) spodbujanje in usklajevanje interesov za zmanjšanje onesnaženja s spremembo tehnologij ali gradnjo čistilnih naprav,
- (c) obvezno nadzorstvo nad vlaganji tistega dela združenih sredstev, ki ga uporabniki združujejo za varstvo kakovosti voda.

III. VLAGANJA V NADALJNI VODNOGOSPODARSKI RAZVOJ OBMOČJA OVS MURA

A. OSNOVNA VODNOGOSPODARSKA DEJAVNOST

1. Redno vzdrževanje

10. člen

Na osnovi sprejetih (dogovorjenih) standardov in normativov bodo za redno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v

splošni rabi, za posamezne kategorije vodnogospodarskih objektov vložena naslednja sredstva: v višini 925,7 mio dinarjev.

11. člen

Za odpravo eventuelnih večjih škod po visokih vodah na vodnogospodarskih objektih in napravah bodo v skladu s standardi namenjena sredstva v višini 203,0 mio dinarjev.

12. člen

1.2. Za redno vzdrževanje naravnih strug nižinskih vodotokov bodo v skladu s standardi po posameznih kategorijah vodotokov vložena sredstva v višini 143 mio dinarjev.

2. Urejanje vodnega režima

13. člen

Za urejanje vodnega režima bodo v skladu s sprejetimi standardi in normativi po kategorijah vložena sredstva v višini 356 mio dinarjev.

3. Študijsko raziskovalna dejavnost

14. člen

V skladu s standardi bodo za študijskoraziskovalno dejavnost na ravni OVS (za regionalne potrebe) vložena sredstva v višini 25 mio dinarjev.

4. Spremljanje stanja vodnega režima

15. člen

Za spremljanje stanja vodnega režima in zaščito vodnih virov (zbiranje in obdelava za vodno gospodarstvo pomembnih podatkov: zbiranje podatkov o vodnih količinah in priprava strokovnih podlog za zaščito vodnih virov, ugotavljanje kakovostnega stanja voda in priprava strokovnih podlog za sanacijo virov onesnaževanja, priprava strokovnih osnov za planiranje, vodenje in priprava investicij, rečni nadzor, vodenje katastrof voda in katastra onesnaževalcev, izdelava vodnogospodarskih mnenj, finančno računovodska opravila) bodo v skladu s standardi in normativi vložena sredstva v višini 90 mio dinarjev.

5. Funkcionalni izdatki in ostalo

16. člen

V skladu s sprejetimi standardi bodo za funkcionalne izdatke in ostalo namenjena sredstva v višini 62 mio dinarjev.

Udeleženci se sporazumejo, da bodo omogočili nemoteno poslovanje OVS in njenih organov.

Del nalog iz 8. člena tega sporazuma opravljajo v skladu s SaS o ustanovitvi OVS in ZVSS ter v skladu s SaS o temeljih plana ZVSS delavci skupne strokovne službe ZVSS in OVS, ki delajo na sedežu OVS Mura. Podrobnejša opredelitev teh nalog je navedena v planu delovne skupnosti strokovne službe ZVSS. OVS Mura neposredno (iz funkcionalnih izdatkov financira delo delavcev, ki delajo na sedežu OVS Mura, delo delavcev, ki delajo za potrebe OVS Mura na sedežu ZVSS v Ljubljani pa se financira iz združenih sredstev ZVSS.

B. OBVEZNOSTI PO DRUŽBENIH PLANIH SRS IN OBČIN TER ZOV

18. člen

V skladu s SaS o temeljih plana ZVSS bodo na območju OVS Mura v srednjeročnem obdobju 1986–90 izvršene naslednje naloge po družbenih planih občin in SR Slovenije:

1. Vodnogospodarski objekti	1.570,0 mio din
a) obramba pred poplavami	320,0
b) regulacije vodotokov v zvezi z melioracijami	1.050,0
c) zadrževalniki in zbiralniki vode	200,0
2. Soudeležba za varstvo voda	430,0 mio din
a) oskrba z vodo	80,0
b) zmanjšanje onesnaženosti voda	350,0

1. Vodnogospodarski objekti

19. člen

Za obrambo pred poplavami bodo predvidoma zgrajeni naslednji objekti:

— regulacija Kučnice	60,0 mio din
— regulacija Velike in Male Krke	30,0 mio din
— regulacija Kobiljskega potoka	30,0 mio din
— akumulacija na Ščavnici in regulacija Mure	200,0 mio din
	<u>320,0 mio din</u>

20. člen

Predvidoma bodo izvršene naslednje regulacije vodotokov, ki so v zvezi z melioracijami:

— Črnc — Dobel I	100,0 mio din
— Ščavnica	300,0 mio din

— Ledava	100,0 mio din
— Lukaj potok	180,0 mio din
— Lipnica (Prekmurje)	80,0 mio din
— Velika in Mala Krka	220,0 mio din
— Kobiljski potok	70,0 mio din
	1.050,0 mio din

21. člen

Predvidoma bo zgrajena večnamenska akumulacija:
— AK Martjanski potok 200,0 mio din

2. Soudeležba za varstvo voda

22. člen

Za gradnjo spodaj navedenih vodooskrbnih objektov bo investitorjem predvidoma zagotovljena finančna soudeležba, ki lahko dosega največ 30 % od vrednosti objektov:

vodooskrba Goričko in Slovenske gorice 80,0 mio din

23. člen

Za gradnjo spodaj navedenih objektov namenjenih za zmanjšanje onesnaženja voda bo investitorjem, to je tistim, ki povzročajo s svojim tehnološkim postopkom onesnaženje vode ter občinskim SIS Komunalnih dejavnosti, ki so dolžne zagotavljati finančna sredstva za čiščenje komunalnih odpadkov, v skladu z dogovorom zagotovljena naslednja finančna sredstva, ki lahko dosegajo 30 % vrednosti objektov:

— sodelovanje pri gradnji ČN Šentilj (meddrž. obveza) 50 mio din
— sodelovanje pri izvajanju sanacijskih ukrepov v ind. obratih Ceršak in Sladki vrh (vezano na kakovost vode ob izgradnji HE Mota na Muri) 300 mio din

24. člen

V kolikor katera izgradnja objektov predvidenih po družbenih planih SRS in občin ter ZOV iz določenih razlogov ne bi bila izvajana je možno, do višine planiranih finančnih sredstev, iste koristiti za druge objekte medregionalnega ali regionalnega pomena v skladu z določili 23. člena tega SaS.

IV. FINANCIRANJE VODNOGOSPODARSKIH VLAGANJ — ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV ZA VODNO GOSPODARSTVO

25. člen

Sredstva za financiranje vodnogospodarskih vlaganj zagotavljajo v skladu z Zakonom o vodah delavci, delovni ljudje in občani, (v nadaljevanju: zavezanci) in sicer: temeljne organizacije združenega dela s področja gospodarstva in delovni ljudje, ki z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo samostojno obrtno ali drugo gospodarsko dejavnost.

Povračila se plačujejo na način in v obdobjih določenih s tem samoupravnim sporazumom.

26. člen

Sredstva za osnovno vodnogospodarsko dejavnost zagotavljajo zavezanci s povračili, ki se obračunajo od vseh naslednjih osnov:

a) količinske osnove:

- od proizvedene električne energije — KWh
- od uporabljene vode — m³
- od onesnažene vode — m³
- od toplotne polucije — t^o
- od pitne vode — m³ in
- od odvzetih naplavin — m³

b) vrednostne osnove:

- od katastrskega dohodka,
- od dohodka od obrtne dejavnosti,
- od sredstev za reprodukcijo (akumulacija, amortizacija).

27. člen

Povračila od količinske osnove plačujejo neposredni porabniki ali onesnaževalci vode, obračunavajo pa se od količine, ki jo je zavezanec realiziral v preteklem letu.

Povračila od vrednostne osnove se obračunavajo po podatkih iz preteklega leta in sicer:

za kmete — od katastrskega dohodka

za obrtnike — od dohodka

za TOZD-e od amortizacije in akumulacije

po sledeči formuli $(0,1 \text{ Am} + \text{AK}) \cdot K$

Za izračun amortizacije in akumulacije bodo uporabljeni podatki SDK-a po zaključnih računih TOZD-ov

Vsa povračila se obračunavajo po vseh gornjih osnovah s tarifami, ki so enotne za vso SRS. Tarife določijo uporabniki in izvajalci s SaS-om o temeljih planov ZVSS in OVS. Uporabniki in izvajalci določijo lahko spremembo tarif ob sprejemanju letnih planov in jih objavijo v Uradnem listu SRS.

Enotne tarife:

— od proizv. električne energije	0,0206 din/KWh
— od uporabljene vode	5,12 din/m ³
— od onesnažene vode	176,10 din/c
— od toplotne polucije $t = t_d - 28 \%$	110,00 din/stopinjo/m ³
— od pitne vode	2,20 din/m ³
— od odvzetih plavin	100,00 din/m ³
— od obrtne dejavnosti	2,3 % od dohodka
— od kmetijske dejavnosti	2,8 % od kat. dohodka
— od sredstev za reprodukcijo	$k = 0,15$

29. člen

Zavarovancem, ki v svojem proizvodnem procesu uporabljajo nad 10.000.000 m³ vode letno se lahko na osnovi njihove zahteve pri OVS prizna popust pri tarifi, ki je enoten po panogah.

30. člen

V skladu z gornjimi merili bodo v obdobju 1986—1990 na območju OVS Mure predvidoma zbrana naslednja sredstva iz naslova povračil:

Cena 1984 v mio din

Povračila:

— od proizv. električne energije	1,0
— od uporabljene vode	257,0
— od onesnažene vode	440,0
— od toplotne polucije $t = (t_d - 28 \%)$	—
— od pitne vode	14,0
— od odvzetih plavin	4,0
— od obrtne dejavnosti	23,0
— od kmetijske dejavnosti	139,0
— od sredstev za reprodukcijo	702,0

SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA:

1.580,0

31. člen

Za izračunano vrednost povračil po vseh osnovah prejme zavezanec enkrat letno račun, ki ga poravnava z mesečnimi akontacijami.

Tehnično izvedbo opravi delovna skupnost strokovnih služb ZVSS na osnovi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi ZVSS.

Zavezanci bodo posredovali strokovni službi do 31. januarja tekočega leta vse zahtevane podatke, na osnovi katerih se izračunava višina povračil.

32. člen

Sredstva za investicije, za sofinanciranje gradnje vodooskrbnih in vodočistilnih objektov, zagotavljajo uporabniki s samoupravnim združevanjem sredstev iz doseženega čistega dohodka, v skladu z Zakonom oz. predpisi, ki urejajo problematiko financiranja investicij.

V. SOLIDARNO ZDRUŽEVANJE IN PRELIVANJE SREDSTEV ZA SKLADNEJŠI REGIONALNI RAZVOJ VODNEGA GOSPODARSTVA

33. ČLEN

V skladu s 4. in 22. členom Zakona o vodah bodo OVS-i združene v ZVSS za uresničitev programa skladnejšega vodnega gospodarstva Slovenije združevale oz. prejemale združena sredstva iz povračil pri ZVSS.

Globalno opredeljeni nameni vlaganj iz združenih sredstev pri ZVSS so naslednji:

- pomoč manj razvitim območjem v SR Sloveniji,
- odprava večjih škod po poplavih,
- pomembnejši vodnogospodarski posegi,
- urejanje zadev, ki imajo medrepubliški in meddržavni pomen,
- redna dejavnost ZVSS in zagotovitev osnovnih obveznosti OVS.

34. člen

Na osnovi določil Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Zveze vodnih skupnosti Slovenije za obdobje 1986—1990, bi vodno območje OVS Mura, če bi hotelo izpolniti postavljeni program, naj prejelo 2.222,0 mio din.

PRIPOMBA: V osnutku SaS o temeljih plana ZVS Slovenije za obdobje 1986—1990 je predvideno prelivanje za OVS Muro le v višini 1.611,0 mio din torej manjka za izpolnitev programa 611,0 mio din.

V kolikor v nadaljnjem vsklajevanju ne bo prišlo do zvišanja solidarno združenih sredstev bo OVS Mura dodatno povečati lastne prihodke (povračila) ali pa znižati predvidena vlaganja.

35. člen

Vodno območje OVS Mure bo za financiranje svoje planirane osnovne vodnogospodarske dejavnosti predvidoma razpolagalo z naslednjimi razpoložljivimi sredstvi

v mio din

Skupaj povračila

+

Solidarno združena oz. prelitna sredstva

**SKUPAJ RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA
ZA OSNOVNO VG DEJAVNOST****VI. KRITERIJI IN MERILA ZA OBLIKOVANJE CEN STORITEV**
36. člen

Oblikovanje cen storitev, ki so predmet svobodne menjave dela. Udeleženci sporazuma se dogovorimo, da bomo pri oblikovanju cen za opravljanje načrtovanih posamičnih storitev, povračil za izvajanje programa storitev in programa dejavnosti upoštevali naslednje elemente:

- materialne stroške,
- amortizacijo,
- sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb ter druge obveznosti, ki se na podlagi zakona pokrivajo iz dohodka,
- sredstva za osebne dohodke in skupno porabo,
- sredstva rezerv,
- sredstva za modernizacijo in razvoj materialne osnove.

37. člen

Kalkulativni elementi

- kalkulatívne osnove za osebne dohodke,
- strukturni pribitek za kalkulatívne osnove osebnih dohodkov,
- kalkulatívne osnove strojnih opravil,
- kalkulatívne osnove prevoznih storitev,
- izdelava programsko tehnične dokumentacije s ponudbenim podračunom za izvedbo del.

Udeleženci se dogovorimo, da se bodo kalkulatívne osnove spreminjale vsake tri mesece skladno z indeksom podražitev, ki ga objavlja Splošno združenje gradbeništva.

38. člen

Letna valorizacija cen

Udeleženci sporazuma se dogovorimo, da bomo srednjeročni načrt vsako leto valorizirali z dogovorjenimi indeksi.

Letna valorizacija cen se bo opravila na naslednji način:

- sredstva za materialne stroške in amortizacijo ter za obveznosti iz dohodka skladno z gibanjem cen na drobno,
- sredstva za OD in skupno porabo ter za rezerve skladno z gibanjem OD v gradbeništvu — ostale nizke gradnje,
- ostala sredstva bodo dogovorjena vsako leto posebej.

VII. POGOJI ZA PRIDOBIVANJE DEL

39. člen

Pri delih, ki bodo neposredno ali s sporazumom oddana vodnogospodarskim podjetjem, so le-ta dolžna predložiti:

- tehnično dokumentacijo za objekte in naprave, za storitve po programu storitev,
- podroben opis posameznih del,
- predkalkulacije materialov in storitev,
- kalkulacije s celotnim predračunom,
- terminski plan izvajanja storitev,
- način nadzora nad izvajanjem storitev.

VIII. SPREMLJANJE IZVAJANJA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

40. člen

Odbor za plan in finance OVS je dolžan posredovati podatke o izvajanju srednjeročnega načrta strokovni službi ZVSS, da lahko le ta pripravi za republiške organe skupno poročilo o izvajanju družbenega plana SR Slovenije na področju vodnega gospodarstva. Obvezujoča roka za posredovanje podatkov sta:

- 31. marec — poročilo o izvajanju nalog v preteklem letu
- 31. julij — poročilo o izvajanju nalog v prvi polovici tekočega leta.

41. člen

Udeleženci se dogovorimo, da bo za spremljanje in izvajanje sporazuma odgovoren Odbor za plan in finance pri OVS Mura.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

42. člen

Morebitne spremembe oziroma dopolnitve tega sporazuma bodo udeleženci izvršili po enakem postopku in na enak način kot to velja za sprejemanje tega sporazuma.

43. člen

Ta sporazum začne veljati s 1. 1. 1986 ko ga predhodno sprejme-

jo uporabniki in izvajalci, potrdi pa Skupščina OVS Mure in podpiše poblaščen predstavnik OVS.

44. člen

Ta sporazum se objavi v Uradnem listu SRS.

Udeleženci:

PRILOGE (tabele):

1. Standardi in normativi
2. Vrednost osnovnih sredstev VGO in naprav po občinah
3. Sredstva namenjena za osnovno VG dejavnost po občinah
4. Program urejanja kmetijskih zemljišč.

**STANDARDI IN NORMATIVI ZA VZDRŽEVANJE IN VARSTVO
VODNEGA REŽIMA**

Za redno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi:

1. Za zahtevnejše objekte, kot so jezovi, talni pragovi, obrežni zidovi, jazbice (takih objektov je cca 60 %) je treba vlagati:

za vodotoke s:			
Q 100 večji od	500 m ³ /sek	(70%)	2,2 % OS (vrednost
Q 100 manjši od	500 m ³ /sek	(30%)	obj.) 1,6 % OS

2. Za obrežne utrditve, skalomete, tlake, visokovodne nasipe, lesene kaše, biotehnične utrditve: (takih objektov je cca 30 %):

za vodotoke s:			
Q 100 večji od	500 m ³ /sek	(70%)	1,8 % OS
Q 100 manjši od	500 m ³ /sek	(30%)	1,5 % OS

3. Za manjše vodnogospodarske objekte in naprave na manjših vodotokih (talni pragovi, jezovi itd.) (takih objektov je cca 10 %):

Q 100 večji od	100 m ³ /sek	(80%)	1,5 % OS
Q 100 manjši od	100 m ³ /sek	(20%)	1,2 % OS

4. Za hudournike 1,86 % OS

5. Za odpravo eventualnih večjih škod po visokih vodah na vodnogospodarskih objektih in napravah ter na vodotokih se k gornjim standardom doda:

za vodotoke s:			
Q 100	1000 m ³ /sek		0,5 % OS
Q 100	1000 m ³ /sek do 100 m ³ /sek		0,4 % OS
Q 100	100 m ³ /sek do 10 m ³ /sek		0,2 % OS

6. Za redno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov v splošni rabi na morski obali: 2,2 % OS

Za redno vzdrževanje naravnih strug, hudournikov in erozijskih žarišč:

1. Večji pomembnejši regionalni in medregionalni vodotoki (medrepubliški in meddržavni), ki niso še energetsko in vodnogospodarsko urejeni, kot so: Dravinja, Mura, Ledava, Velika Krka, Savinja, Sotla, Sava, Krka, Kolpa, Ljubljana, Sora, Soča, Vipava, Notranjska Reka, Dragonja v skupni dolžini okoli 800 km

80.000 din/km/leto

2. Regionalni in medregionalni vodotoki s pritoki kjer je Q 100 večji od 200 m³/sek 60.000 din/km/leto

3. Regionalni in lokalni vodotoki s pritoki

Q 100 je 20 do 200 m³/sek 40.000 din/km/leto

4. Za hudournike z erodibilno strugo in zalednjem brez razvite hidrografske mreže

1853 km 80.000 din/km/leto

5. Za urejanje zaledij hudournikov kjer je specifično sproščanje:

od 150 do 300 m³/km²/leto 20.000 din/km/leto

večje od 300 m³/km²/leto 30.000 din/km/leto

6. Lokalni vodotoki (razen meddržavnih in medrepubliških s pritoki:

Q 100 manjše od 20 m³/sek — urejajo priobrežni lastniki sami, razen

za odseke skozi strnjena naselja

7. Za redno vzdrževanje morske obale 200.000 din/km/leto

Za urejanje vodnega režima se smatra:

— nadomestila vodnogospodarskih objektov, ki urejajo vodni režim na daljšem odseku,

— urejanje vodotokov na daljšem odseku (preko 100 m), preseki meandrov, utrditve s kamnometi, jazbice in vzdolžne ter prečne zgradbe,

— izboljšanje odtočnih razmer visokih voda (ureditev retenzijskih prostorov, male akumulacije),

— urejanje erozijskih žarišč nad 2 ha s protierozijskimi zgradbami in ozelenitvijo,

— zagotavljanje hidrogeoloških raziskav in izdelave podlog za

zaščito vodnih virov ter izvajanje stalnega programa spremljanja kakovosti voda (monitoring)

Uporabljajo se sledeči standardi z ozirom na vodnatost območja:

km²/km² večji od 0,6 60.000 din/km²/leto

km²/km² od 0,4 do 0,6 40.000 din/km²/leto

8 — DELEGATSKI VESTNIK

km/km² manjši od 0,4
za hudournike

20.000 din/km²/leto
40.000 din/km²/leto

.. Za študijsko-raziskovalno dejavnost se uporabljajo naslednji standardi:

— za regionalne potrebe (cca 40% SRS) 1.600 din/km²/leto
— za medregionalne in meddržavne potrebe 5.000 din/km²/leto

Za spremljanje stanja vodnega režima in zaščite vodnih virov
(zbiranje in obdelava za vodno gospodarstvo pomembnih podatkov: podatkov o vodnih količinah in priprava strokovnih podlog za zaščito vodnih virov, ugotavljanje kakovostnega stanja voda in priprava strokovnih podlog za sanacijo virov onesnaženja, priprava strokovnih podlog in osnov za planiranje, vodenje in priprava investicij, rečni nadzor, vodenje katastrov voda in kataster onesnaževalcev, izdelava vodnogospodarskih mnenj, finančno-računovodska opravila, se uporabljajo sledeči standardi:

— redna vodnogospodarska dejavnost in zaščita vodnih virov 13.100 din/km²/leto

Za funkcionalne izdatke, za poslovanje OVS, SLO in ostale obveznosti (odplačila posojil) se namenja: 6.100 din/km²/leto

Priloga 2

VREDNOST OSNOVNIH SREDSTEV VODNOSPODARSKIH OBJEKTOV IN NAPRAV PO STANJU 31. 12. 1985

v mio din

Zap. št.	Občina	Vrednosti osnovnih sredstev	Amortizacija	
			letno	1986—90
1.	Maribor—Pesnica	572,0	10,7	53,5
2.	Gornja Radgona	1.690,0	31,6	158,0
3.	Ljutomer	2.254,0	42,2	211,0
4.	Lendava	3.529,0	66,0	330,0
5.	Murska Sobota	2.950,0	55,2	276,0
Skupaj:		10.995,0	205,7	1028,5

Povprečna stopnja amortizacije je 1,87 %.

Priloga 3

SREDSTVA NAMENJENA ZA REDNO VZDRŽEVANJE IN OSTALE NAMENE V OKVIRU OSNOVNE VODNOSPODARSKE DEJAVNOSTI 1986—90.

Zap. št.	Občina	Vzdrž. VGO	Obramba poplave	Vzdrž. n. kor.	Urej. v rež.	Študije	Redna vg. dej.	Funkc. izd.	Objek. obr. p. poprav.	VSEGA
1.	Marb.—Pes.	48,1	7,2	4,9	13,5	1,4	4,5	3,0	—	82,6
2.	G. Radgona	141,9	23,7	18,8	55,7	3,8	13,9	9,4	200,0	467,2
3.	Ljutomer	189,6	42,5	21,1	62,0	5,2	18,4	12,9	—	352,7
4.	Lendava	196,5	68,1	52,0	58,4	8,0	28,8	19,8	30,0	561,6
5.	M. Sobota	247,9	60,5	46,2	164,4	6,6	24,4	16,9	90,0	657,9
Skupaj:		924,0	202,0	143,0	356,0	25,0	90,0	62,0	320,0	2.122,0

PRILOGA 4

OSNUTEK PROGRAMA UREJANJA ZEMLJIŠČ NA VODNEM OBMOČJU MURE ZA SREDNJEROČNO OBDOBJE 1986—1990

INVESTITOR	Osuševanje			Namakanje		
	skupaj	kat. A	kat. B	skupaj	kat. A	kat. B
Melioracijsko območje						
OVS Mura — skupaj	8.550	5.992	2.558	2.520	1.620	900
OBČINA G. RADGONA	1.650	1.650	—	550	550	—
1. KK Gornja Radgona	150	150	—	550	550	—
— Apaško polje, Segovci	150	150	—	550	550	—
2. KZ Gornja Radgona	1.500	1.500	—	—	—	—
— Ščavniška dolina	1.500	1.500	—	—	—	—
OBČINA LENDAVA	2.130	972	1.158	1.250	650	600
1. KG RAKIČAN	310	310	—	1.000	400	600
— Genterovci	60	60	—	—	—	—
— Dobrovnik-Strehovci	250	250	—	—	—	—
— Ivankovci	—	—	—	200	200	—
— Benica	—	—	—	200	200	—
— Žitkovci	—	—	—	200	—	200
— Ginjevec	—	—	—	400	—	400
2. KZ Lendava	1.820	662	1.158	250	250	—
— Gosposko-Grudje	491	—	491	250	250	—
— Gradišče Žitki	477	—	477	—	—	—
— Dobrovnik	112	112	—	—	—	—
— Ložič	190	—	190	—	—	—
— Kobilje	100	100	—	—	—	—
— Mostje	150	150	—	—	—	—
— Renkovci	300	300	—	—	—	—
— OBČINA LJUTOMER	1.350	850	500	70	70	—
1. KZ Ljutomer-Križevci	1350	850	500	70	70	—
— Ob Kozarici-Virje:						
— srednji tok	250	250	—	—	—	—
— zgornji tok	600	600	—	—	—	—
— v dolini Bukovnice	250	—	—	—	—	—
— v dolini Turje	250	—	—	—	—	—
— trajni nasadi	—	—	30	30	—	—
— Iljaševci	—	—	40	40	—	—

OBČINA MURSKA SOBOTA	3.420	2.520	900	650	350	300
1. KG RAKIČAN	200	100	100	490	290	200
— Rakičan	100	100	—	—	—	—
— Središče	100	—	100	—	—	—
— Rakičan pri bolnici	—	—	—	140	140	—
— Rakičan Jelenšek	—	—	—	80	80	—
— Motvarjevci	—	—	—	200	—	200
— Petanjci	—	—	—	70	70	—
2. KZ PANONKA	3220	2.420	800	160	60	100
— Lukaj potok	700	700	—	—	—	—
— Ledava nad jezerom	500	500	—	—	—	—
— Dolenjski potok	150	150	—	—	—	—
— Vel. Krka—Adrianski p.	550	550	—	—	—	—
— Peskovski potok	100	100	—	—	—	—
— Mala Krka—Domanjševci	200	—	200	—	—	—
— Motvarjevci	350	—	350	—	—	—
— Bukovnica	70	70	—	—	—	—
— Lipnica—Filovci	350	350	—	—	—	—
— Salamenci—Gorica—Puc.	250	—	250	—	—	—
— Mlinišče	—	—	30	30	30	—
— Hodoš	—	—	100	100	—	10
— Trajni nasadi	—	—	—	30	30	—

Občinska samoupravna interesna skupnost za ceste Murska Sobota je pripravila Analizo izvajanja srednjeročnega plana za obdobje od leta 1981 do 1985 na področju kategoriziranih cest v občini Murska Sobota in predlog Elementov za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske SIS za ceste Murska Sobota za obdobje 1986 do 1990 in do leta 2000.

Oba dokumenta daje Skupnost v javno razpravo. Javna razprava traja do 20. septembra 1985.

Skupnost poziva vse krajevne skupnosti, TOZD in organizacije združenega dela, da razpravljajo o gradivu in dajo svoje pripombe in predloge.

Pripombe in predloge pošljite na Občinsko SIS za ceste Murska Sobota, Trg zmage 4.

ANALIZA

IZVAJANJA SREDNJEROČNEGA PLANA ZA OBDOBJE OD LETA 1981 DO 1985 NA PODROČJU KATEGORIZIRANIH CEST V OBČINI MURSKA SOBOTA

UVOD

Razvitost cestne infrastrukture je izredno pomemben dejavnik

gospodarskega in družbenega razvoja občine kot celote. Od urejenosti oziroma izgrajenosti cest je odvisen razvoj kmetijstva, industrije, turizma, prometa in družbenih dejavnosti v občini. Prav zaradi pomembnosti cest pri razvoju družbe, ima cestno gospodarstvo posebno vlogo in se tretira kot dejavnost posebnega družbenega pomena.

Gledano v celoti na urejenost oziroma izgrajenost cest v občini pa lahko ugotovimo, da so kategorizirane ceste v občini v takem stanju, da postajajo že zavora za nadaljnji razvoj gospodarstva v občini kot celoti. Potrebno je poudariti, da se razkorak v zaostajanju z ostalimi predeli republike Slovenije pogloblja in je cestno prometna povezava po magistralni cesti iz leta v leto slabša, kljub povečanju prometa.

Smatramo, da bi moralo gospodarstvo občine in širša družbeno-politična skupnost posvetiti posebno skrb ureditvi cest v občini in cestni povezavi z ostalimi predeli Slovenije ter tako prispevati k skladnejšemu in hitrejšemu razvoju občine kot celote.

Potrebno je omeniti, da so v občini 3 mednarodni mejni prehodi in to 2 z Avstrijo in 1 z Madžarsko, ki jih povezujejo regionalne ceste, ki pa so v slabem voznem stanju in tehnično po večini zastarale — preozke. Prav tako je v občini 7 maloobmejnih prehodov s sosednjo Avstrijo, ki ima na svojem delu urejene — asfaltirane ceste — medtem ko so z naše strani v takem stanju, da so večkrat neprevozne.

Cestno omrežje v občini Murska Sobota je zaradi povezave naselij oziroma vasi zelo razvejano, vendar neizgrajeno v tehnično gradbenem smislu. Tako je na območju občine Murska Sobota skupno 1.506 km javnih cest. Od 1.506 km javnih cest je kategoriziranih 620 km cest in to:

— M (magistralnih) cest	21.598 km,
— R (regionalnih) cest	109.402 km
— L (lokalnih) cest	489.000 km in
— nekategoriziranih lokalnih cest (vaških)	887 km.

Po zakonu o cestah (Ur. list SRS, št. 38/81) so v pristojnosti Občinske skupnosti za ceste regionalne in lokalne ceste. Magistralne in avtomobilske ceste pa so v pristojnosti Skupnosti za ceste Slovenije. Nekategorizirane lokalne (vaške) ceste so v upravljanju krajevnih skupnosti.

Občinska skupnost za ceste tako skrbi za 598 km kategoriziranih R in L cest.

V času izvajanja srednjeročnega programa za obdobje 1981—1985 je bil sprejet decembra 1981 novi zakon o cestah, ki je na to področje dejavnosti vnesel nove družbeno-ekonomske odnose.

S tem zakonom so postale vse kategorizirane ceste osnovno sredstvo Cestnega podjetja oziroma TOZD za vzdrževanje in varstvo cest. Prav tako je zakon spremenil sistem financiranja vzdrževanja in gradnje cest.

Srednjeročni plan razvoja in vzdrževanja lokalnih cest je sprejela skupščina SIS za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota, 14. aprila 1981. S samoupravnim sporazumom o temeljih plana za področje cestne dejavnosti je bilo dogovorjeno, da TOZD združuje sredstva v višini 0,50 % iz dohodka za modernizacijo L cest in odplačilo kreditov, ki so bili najeti v ta namen. S sporazumom so bili predvideni tudi ostali viri financiranja razvoja in vzdrževanja cest za srednjeročno obdobje 1981—1985.

V skladu z novim zakonom o cestah se je Občinska skupnost za ceste Murska Sobota konstituirala, 22. decembra 1982 in prevzela sprejete planske dokumente SIS za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota, ki se nanašajo na cestno dejavnost.

V tabeli I so prikazana zbrana sredstva Občinske skupnosti za ceste po virih za srednjeročno obdobje 1981—1985. Podatki za leto 1985 so predvideni na osnovi predvidevanj in plana Skupnosti za ceste Slovenije — za vzdrževanje.

TABELA I
ZBRANA SREDSTVA OBČINSKE SKUPNOSTI ZA CESTE MURSKA SOBOTA PO VIRIH ZA OBDOBJE 1981—1985

Zap. št.	POSTAVKA viri sredstev	1981	1982	1983	1984	1985	SKUPAJ
1.	Združena sredstva TOZD po sporazumu o temeljih plana 0,50% iz dohodka	13.407.000	17.513.398	22.826.825	36.061.595	52.290.000	142.098.818
2.	Prispevek od maloprod. cene goriva	9.593.807	9.647.778	9.575.106	47.610.184	81.311.910	157.738.785
3.	Povračila za uporabo cest za domača mot. vozila	5.742.589	6.707.696	9.647.447	23.250.022	43.151.484	88.499.238
4.	Prispevki KS za sof. modernizacije L cest	4.882.400	3.853.589	1.047.695	5.350.000	19.500.000	34.633.684
5.	Kredit	12.000.000	3.500.000	3.000.000	—	—	18.500.000
6.	Namenska sredstva OS in druga (SCS)	3.315.000	—	—	—	45.000.000	48.315.000
7.	Drugi prihodki	2.655.191	1.392.182	—	4.200	2.000	4.053.573
	SKUPAJ:	51.595.987	42.614.643	46.097.073	112.276.001	241.255.394	493.839.098

Iz tabele I je pregledno, da so prihodki Skupnosti bili doseženi oziroma preseženi. Vendar je porast cen bil večji do predvidevanja in je to vplivalo na zaostajanje izvajanja predvidenih planskih nalog.

V tabeli II je prikazana poraba zbranih sredstev po namenu za celotno srednjeročno obdobje.

TABELA II
PORABA SREDSTEV PO NAMENU V OBDOBJU 1981—1985

Zap. št.	NAMEN PORABE SREDSTEV	1981	1982	1983	1984	1985	SKUPAJ
1.	Odplačilo kreditov	13.124.805	12.454.817	14.142.541	6.728.665	300.000	46.750.828
2.	Vzdrževanje kat. cest	15.063.062	16.812.386	20.307.181	47.552.815	62.885.098	162.620.542
3.	Asfaltna utrd. L cest	18.535.525	8.163.280	6.473.861	29.969.000	108.594.447	171.736.113
4.	Odpr. posledic po neurju — elementar	1.579.192	1.026.503	—	722.626	—	3.328.321
5.	Mladinske del. akcije — sofinan. MDB	190.255	200.000	259.160	400.000	700.000	1.749.415
6.	— delo na trasi — strošk.	666.441	1.457.101	1.237.007	3.451.657	5.800.000	12.622.206
7.	Projekti in druge dok.	944.074	—	—	—	—	944.074
8.	Financiranje DS in delegatskega sistem.	682.000	790.000	997.704	1.484.560	2.350.000	6.304.464
9.	Vzdržev. žel. prehodov	18.564	—	—	15.426	30.504	64.494
10.	Odškod. in drugi odhod.	994.901	484.083	742.823	150.897	1.469.446	3.842.150
11.	Gramoz. L cest iz namenskih sredstev	164.784	1.411.126	—	—	—	1.575.910
	Provizija SDK	—	—	308.546	211.960	307.340	827.846
	SKUPAJ:	51.963.603	42.799.296	44.468.823	127.705.360	228.601.751	495.538.833

Primerjava skupnih prihodkov tabela I in skupnih odhodkov tabela II kaže, da so odhodki večji za 1.699.735 din. Ta razlika je nastala zaradi tega, ker v tabeli I niso prikazani podatki o neporabljenih sredstvih v posameznem letu in so bili porabljeni v naslednjem letu.

I. VZDRŽEVANJE R IN L CEST

S sprejetimi planskimi dokumenti za obdobje 1981—1985 je bilo predvideno, da se vzdržuje 465 km lokalnih cest, ki so bile takrat ka-

tegorizirane. Regionalne in magistralne ceste so bile v pristojnosti takratne Republiške skupnosti za ceste.

S sprejetjem novega zakona o cestah, decembra 1981 in ustanovitvi Občinske skupnosti za ceste Murska Sobota v letu 1982 ter konstituiranjem Skupnosti za ceste Slovenije v letu 1983, so prišle v pristojnost Občinske skupnosti za ceste tudi regionalne ceste.

V novembru 1983 je bila sprejeta nova kategorizacija lokalnih cest. Tako je sedaj kategoriziranih 489 km lokalnih cest.

Od kategoriziranih lokalnih cest je do leta 1985 bilo asfaltno utrjenih 139,35 km ali 28,50 %. Vse ostale lokalne ceste t. j. 349,65 km ali 71,50 % so makadamske.

Regionalne ceste so asfaltno utrjene v dolžini 92,17 km ali 84,24 %. Od regionalnih cest je v makadamski izvedbi še cesta R 365 Gornji Petrovci—Martjnjce—Dolič v dolžini 17,23 km. Vzdrževanje lokalnih cest v občini je do oktobra 1983 opravljalo podjetje »Sobota« TOZD KOMUNALA Murska Sobota. S 1. oktobrom 1983 pa je prevzelo vzdrževanje lokalnih cest Cestno podjetje Maribor TOZD Vzdrževanje in varstvo cest Murska Sobota v skladu z novim zakonom o cestah.

S 1. januarjem 1984 se je na področju vzdrževanja in varstva cest začela uveljavljati svobodna menjava dela med uporabniki in izvajalci. Ta svobodna menjava dela med uporabniki in izvajalci še ni zažvela v polni veljavi kot to določa zakon o svobodni menjavi dela in je bila Občinska skupnost za ceste le organizacija preko katere so se stekala in nakazovala sredstva za enostavno reprodukcijo cest izvajalcu.

Sistem financiranja vzdrževanja cest — enostavna reprodukcija — se je prav tako spremenil s 1. januarjem 1984. Od 1. januarja 1984 se združujejo vsa sredstva za vzdrževanje M, in L cest pri Skupnosti za ceste Slovenije in se nato na podlagi kriterijev in meril sprejetih v skupščini Skupnosti za ceste Slovenije delijo za vzdrževanje avtomobilskih in magistralnih cest ter regionalnih in lokalnih cest. Po zakonu o cestah (38. člen) se za vzdrževanje in varstvo cest lahko uporabljajo naslednja sredstva:

- sredstva vsebovana v maloprodajni ceni bencina in plinskega olja (to določa z odlokom ZIS),
- letna povračila za uporabo cest, ki jih plačujejo uporabniki cest za cestna motorna vozila in priklopna vozila,
- povračila za uporabo cest, vsebovana v prodajni ceni plinskih goriv, ki se uporabljajo za pogon motornih vozil,
- povračilo za uporabo cest, ki jih plačujejo uporabniki cest za tuja motorna vozila in priklopna vozila.

Do 1. januarja 1984 je Občinska skupnost za ceste oziroma SIS za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota dobivala neposredno 50 % sredstev za letna povračila za uporabo cest, ki jih plačujejo uporabniki cest za cestna motorna vozila in priklopna vozila (cestna taksa). Od dela maloprodajne cene pogonskega goriva pa je skupnost dobivala po večih kriterijih, ki jih je določal Republiški komite za promet in zveze (po km kategoriziranih L cest, od prodaje pogonskega goriva v občini in združenih sredstev v republiki od prodaje pogonskega goriva).

TABELA IV PORABLJENASREDSTVA ZA VZDRŽEVANJE IN VARSTVO R IN L CEST PO LETIH ZA OBDOBJE 1981—1985

LETO	Vzdrževanje L cest	Ind.	din/km L cest	Ind. 1980=100	Vzdrževanje R cest	Ind.	din/km R cest	Ind.
1981	15.063.062	120	32.394	117	—	—	154.705	—
1982	16.812.386	111	36.156	111	—	—	184.287	—
1983	20.307.181	120	43.671	120	—	—	—	—
1984	47.552.815	234	97.245	222	37.007.554	—	339.347	—
1985	62.885.098	132	128.599	132	46.164.916	125	423.318	125
	162.620.542				83.172.470			

Iz tabele IV je pregledno, da je največji porast porabljenih sredstev za vzdrževanje in varstvo R in L cest bil v letu 1984, tako v skupni masi kakor tudi po km ceste.

Razlogov za tako povečanje je več: od zvišanja cen materialov in storitev pri vzdrževanju, začetek izvajanja zakona o cestah in sprememba organizacijske oblike pri vzdrževalcih oziroma izvajalcih del ter več km kategoriziranih L cest.

Pri vzdrževanju kategoriziranih R in L cest bo v tem srednjeročnem obdobju navožen na makadamska vozišča cca 20.500 m³ gramoznega materiala. Gramozni material se je navažal oziroma se navažalo po potrebi t. j. po obremenitvi cest. Tako je bilo navoženih povprečno 11 m³ gramozna na km ceste letno. Makadamska cestišča kategoriziranih R in L cest se letno večkrat izravnavajo z grederjem in bo v tem srednjeročnem obdobju opravljenih cca 9300 grederskih ur. Prav tako bo opravljenih cca 2900 strojnih ur pri izkopu oziroma čiščenju obcestnih jarkov in drugih delih.

Za zimsko službo je bilo porabljeno letno od 10 % do 30 % vseh predvidenih sredstev za vzdrževanje R in L cest.

Zimska služba se je opravljala vsako leto po sprejetem planu zimske službe, kjer je bil določen prioriteten red pluzenja kategoriziranih cest.

V letu 1984 je za Občinsko skupnost za ceste Murska Sobota bilo predvideno, da po kriterijih in merilih Skupnosti za ceste Slovenije dobi 4,22974 % zbranih sredstev za vzdrževanje in varstvo R in L cest. Toda zaradi manjšega dotoka sredstev je Skupnost dobila le 70.860.206 din od predvidenih 86.707.084 din ali 81,72 % t. j. 15.846.878 din manj od plana.

Za leto 1985 je predvideno s planom Skupnosti za ceste Slovenije, da dobi Občinska skupnost za ceste za vzdrževanje in varstvo R in L cest 4,30526 % zbranih sredstev predvidenih za vzdrževanje in varstvo R in L cest v občini Murska Sobota ali v skupnem znesku 126.599.527 din.

V srednjeročnem obdobju 1981—1985 je bilo oziroma bodo iz naslova sredstev za vzdrževanje in varstvo cest t. j. od prodaje pogonskega goriva in pristojbin na domača motorna vozila zbrana naslednja sredstva:

TABELA III ZBRANA SREDSTVA ZA VZDRŽEVANJE IN VARSTVO R IN L CEST PO LETIH ZA OBDOBJE 1981—1985

LETO	Od maloprodaje pogonskega goriva	Povračila za uporabo cest za domača mot. voz.	Skupaj za vzdržev. in varstvo cest	Ind. 1980=100
1981	9.593.807	5.742.589	15.336.396	91
1982	9.647.778	6.707.696	16.355.474	106
1983	9.575.106	9.647.447	19.222.553	117
1984	47.610.184	23.250.022	70.860.206	368
1985	81.311.910	43.151.484	124.463.394	175

Skupaj 157.738.785 88.499.238 246.238.023

— za leto 1981, 1982 in 1983 so se pri Skupnosti zbirala sredstva samo za kategorizirane L ceste,

— za leto 1984 in 1985 se pri Skupnosti zbirajo sredstva za R in L ceste,

— podatki za leto 1985 so predvideni po planu Skupnosti za ceste Slovenije.

Iz tabele je pregledno, da je največji porast sredstev v letu 1984 in 1985. Na tak porast sredstev je vplivala sprememba sistema financiranja, prevzem regionalnih cest v pristojnost občinskih skupnosti in dodatna kategorizacija lokalnih cest (24 km).

Samo vzdrževanje L in R cest se je opravljalo v okviru razpoložljivih sredstev po letnih programih, ki jih je sprejemala skupščina Skupnosti. V letu 1984 pa je bil sklenjen Samoupravni sporazum o vzdrževanju in varstvu regionalnih in lokalnih cest po načelih svobodne menjave dela za obdobje 1984 in 1985 ter Samoupravni sporazum o povračilu za izvajanje dejavnosti vzdrževanja regionalnih in lokalnih cest s CP Maribor TOZD VVC Murska Sobota.

Porabljena sredstva za vzdrževanje in varstvo R in L cest so prikazana v tabeli IV.

V letu 1984 je izvajalec del t. j. TOZD VVC Murska Sobota v dogovoru s Skupnostjo spremenil sistem in način krpanja asfaltnih vozišč, kar je omogočilo, da se je preplastila z asfaltno prevleko R cesta št. 355 na odseku Murska Sobota—Carda v dolžini 2480 m in odsek Vaneča—Dankovci v dolžini 700 m. Pri asfaltni preplastitvi ceste v mestu Murska Sobota je sodelovala z udeležbo 50 % tudi KS »Lendavska« Murska Sobota.

Pri rednem vzdrževanju in varstvu kategoriziranih R in L cest v občini so določene težave, ki jih občutijo predvsem uporabniki in občani v določenih vaseh oziroma naseljih, kajti ob spomladanskih odjugh je potrebno določene odseke L cest zapirati, če hočemo cesto očistiti za promet v ostalem delu leta. Ti odseki so predvsem na Goričkem predelu, občine (Šalovci—Dolenci, Poznanovci—Vidonci, Grad—Kuzma, Večeslavci—Fiksinci, Trdkova—Trdkova gasilski dom, Moščanci—Kušanovci in še nekateri manjši odseki).

Vse kategorizirane R in L ceste v občini s vzdržujejo v okviru razpoložljivih sredstev, ki jih Skupnost za ceste dobi v skladu z zakonom o cestah in sprejetih kriterijih in merilih.ZL Toda, če bi hoteli ceste vzdrževati tako, da bi le te bile prevozne stalno in zadovoljiti vsem predpisom o varnosti v cestnem prometu, bi potrebovali znatno več sredstev kot jih Skupnost dobi sedaj.

II. IZVAJANJE PROGRAMA MODERNIZACIJE L CEST

S Samoupravnim sporazumom o temeljih plana Skupnosti je bilo dogovorjeno in sprejeto, da TOZD prispevajo za modernizacijo L cest in odplačilo kreditov v te namene 0,50 % sredstev iz dohodka TOZD. Nadalje je bilo dogovorjeno, da krajevne skupnosti, kjer se bo modernizacija izvajala prispevajo oziroma sofinansirajo 25 % do 80 % vrednosti del. Prispevek krajevnih skupnosti se določa po posebnem sporazumu glede na razvitost krajevnih skupnosti.

S planskimi dokumenti iz leta 1980 in 1981 je bilo predvideno, da se modernizira 49,52 km kategoriziranih L cest in izvedejo pripravljala dela na obvoznici ceste M-10 v Murski Soboti v dolžini 5 km.

Nadalje je bilo predvidenih 14,40 km asfaltnih prevlek na L cestah ter gradnja in popravilo 5 mostov.

Predvideni so bili naslednji odseki L cest:

Zap. št.	ODSEK CESTE	Dolžina v km	Predvidena vrednost v 000 din	V letu
1.	G. Petrovci—Križevci	3,80	9.196	1981
2.	V Pertoči iz R 349 na hrib	2,00	5.656	1981
3.	Šalovci—Markovci—Čepinci	6,08	19.609	1982
4.	Križevci—Panovci—Andrejci—Selo	7,58	20.162	1982
5.	Cankova—Gerlinci—Fikšinci—Rogašovci	13,00	36.764	1983
6.	Moravci—G. Moravci	2,00	5.656	1983
7.	Šalovci—Dolenci	4,45	15.753	1984
8.	Križevci—Domanjševci	3,50	8.470	1984
9.	Andrejci—Ivanovci—Kancevci—Berkovci	4,10	11.597	1985
10.	Moščanci—Pečarovci ali Šalamenci—Pečarovci	3,00	8.487	1985
11.	pripravljala dela na obvoznici v M. Soboti	5,00	21.379	1985
SKUPAJ:		54,52	162.729	

Asfaltne prevleke so bile predvidene na naslednjih odsekih L cest:

Zap. št.	ODSEK CESTE	Dolžina v km	Vrednost v 000 din	Leto realizacije
1.	Skakovci—Puževci	4,30	4.237	1982
2.	Puconci—R cesta 355	1,60	1.431	1983
3.	Bakovci—Mali Bakovci	1,30	1.038	1983
4.	Cankova—Korovci	2,00	1.932	1984
5.	Puconci—Gorica	1,90	1.704	1984
6.	Puconci—Opekarna Puc.	0,30	263	1984
7.	skozi vas Brezovci	0,50	439	1984
8.	Bratanci—Gančani	2,50	2.923	1985
SKUPAJ:		14,40	13.967	

Za srednjeročno obdobje 1981—1985 so bili predvideni naslednji mostovi za popravilo:

— most na Mlinščici v Strukovcih	vrednost 500.000 din,
— most v Ropoči	vrednost 200.000 din,
— 2 mosta v Krogu	vrednost 500.000 din,
— manjša popravila in zavarovanje ostalih mostov na L cestah	vrednost 1.500.000 din.

Vsa ta planska predvidevanja so bila računana po cenah iz leta 1979, kot so bila dana navodila za pripravo planov. Cene v letu 1979 pa so bile na našem območju pri modernizaciji L cest v izvedbi 40 cm gramoziranega tampona, 5 m širine asfalta v izvedbi 5 cm bitugramoza + 2,5 cm asfaltbetona in 2 × 0,50 m bankine 2.200.000 do 2.800.000 din po km ceste.

Za realizacijo opisanega programa so bila predvidena tudi bančna sredstva — krediti — v višini 37.500.000 din in soudeležba takratne Republiške skupnosti za ceste v višini 60.000.000 din.

Toda zaradi zaostritve gospodarskih razmer in zmanjšanja materialnih možnosti ter novega zakona o cestah, je bilo potrebno narediti in sprejeti spremembe srednjeročnega plana Skupnosti.

Spremembe in dopolnitve Samoupravnega sporazuma o temeljih plana za obdobje 1981—1985 je sprejela skupščina Skupnosti, po razpravah v TOZD in krajevnih skupnostih, na seji, dne 15. marca 1982.

S spremembami Samoupravnega sporazuma o temeljih plana se je znižala modernizacija L cest od 54,52 km na 34,10 km.

Asfaltne prevleke z ojačitvami pa so se znižale od 14,40 km na 6,30 km L cest.

Tako so ostali naslednji odseki L cest v planu za obdobje 1981—1985:

Zap. št.	LOKACIJA ODSEKA CESTE	Dolžina v km	Vrednost v 000 din	Predvideno leto
1.	G. Petrovci—Križevci	3,8	13.644	1981
2.	v Pertoči od R 349 do križišča na hribu	1,8	7.000	1982
3.	Šalovci—Markovci—Čepinci	6,00	21.000	1983
4.	Sebeborci—Andrejci—Panovci—Križevci	4(7,98)	14.000	1983—84
5.	Cankova—Gerlinci—Rogašovci	9(13)	31.500	1984
6.	Moravci—G. Moravci	2	7.000	1984—85
7.	Šalovci—Dolenci	4(4,45)	14.000	1984—85
8.	Križevci—Domanjševci	3,5	12.250	1985
SKUPAJ:		34,10	120.394	

Za asfaltne prevleke z ojačitvami pa so ostali v planu Skupnosti naslednji odseki L cest:

1. Skakovci—Strukovci—Puževci	4,3 km	v letu 1984—85
2. Puconci—križišče R ceste 355	1,6 km	1984—85
3. Bakovci—Mali Bakovci	0,4 km	1984—85

Vsa predvidena popravila mostov so ostala v srednjeročnem planu.

Pri pripravi sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o temeljih plana so bile upoštevane cene iz leta 1981, ki so bile na našem območju v izvedbi, ki je že opisana od 3.500.000 do 3.800.000 din po km L ceste, odvisno od razdalje prevoza gramoza.

Toda kljub zmanjšanju zastavljenih planskih nalog za srednjeročno obdobje 1981—1985 bo skupni plan za to srednjeročno obdobje realiziran — če se bo sprejeti program za leto 1985 v dolžini 8,66 km realiziral v celoti — le z 63,55 % ali 21.670 km L cest od 34,10 km predvidenih.

Program modernizacije L cest je bil realiziran po letih na naslednjih odsekih:

S spremembami Samoupravnega sporazuma o temeljih plana se je znižala modernizacija L cest od 54,52 km na 34,10 km.

Asfaltne prevleke z ojačitvami pa so se znižale od 14,40 km na 6,30 km L cest.

Tako so ostali naslednji odseki L cest v planu za obdobje 1981—1985:

Zap. št.	LOKACIJA ODSEKA CESTE	Dolžina v km	Vrednost v 000 din	Predvideno leto
1.	G. Petrovci—Križevci	3,8	13.644	1981
2.	v Pertoči od R 349 do križišča na hribu	1,8	7.000	1982
3.	Šalovci—Markovci—Čepinci	6,00	21.000	1983
4.	Sebeborci—Andrejci—Panovci—Križevci	4(7,98)	14.000	1983—84
5.	Cankova—Gerlinci—Rogašovci	9(13)	31.500	1984
6.	Moravci—G. Moravci	27.000	7.000	1984—85
7.	Šalovci—Dolenci	4(4,45)	14.000	1984—85
8.	Križevci—Domanjševci	3,5	12.250	1985
SKUPAJ:		34,10	120.394	

Za asfaltne prevleke z ojačitvami pa so ostali v planu Skupnosti naslednji odseki L cest:

1. Skakovci—Strukovci—Puževci	4,3 km	v letu 1984—85
2. Puconci—križišče R ceste 355	1,6 km	1984—85
3. Bakovci—Mali Bakovci	0,4 km	1984—85

Vsa predvidena popravila mostov so ostala v srednjeročnem planu.

Pri pripravi sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o temeljih plana so bile upoštevane cene iz leta 1981, ki so bile na našem območju v izvedbi, ki je že opisana od 3.500.000 do 3.800.000 din po km L ceste, odvisno od razdalje prevoza gramoza.

Toda kljub zmanjšanju zastavljenih planskih nalog za srednjeročno obdobje 1981—1985 bo skupni plan za to srednjeročno obdobje realiziran — če se bo sprejeti program za leto 1985 v dolžini 8,66 km realiziral v celoti — le z 63,55 % ali 21.670 km L cest od 34,10 km predvidenih.

Program modernizacije L cest je bil realiziran po letih na naslednjih odsekih:

Leta 1981
L 4210 G. Petrovci—Križevci dolžini 4 km, vrednost 16.560.292 din
L 5653 Otovci—Videnci — skozi vas v dolžini 0,6 km
vrednost 1.975.233 din

(obveznost iz leta 1984)

Leta 1982

L 5620 v Pertoči od R 349 na hrib v dolžini 2 km, vrednost 7.097.960 din

Leta 1983

L 5691 Salovci—Čepinci v dolžini 2 km, vrednost 7.539.182 din.

Leta 1984

L 5691 Salovci—Čepinci v dolžini 2,37 km, vrednost 20.019.000 din,

L 5694 Domanjševci — skozi vas, v dolžini 2,4 km, vrednost 15.288.633 din.

V letu 1985 so predvideni naslednji odseki:

L 5691 Salovci—Čepinci v dolžini 2,01 km, vrednost ca. 30.771.739

L 5679 Moravci—G. Moravci v dolžini 2,66 km vrednost 28.668.661

L 5672 Sebeborci—Panovci v dolžini 2 km vrednost 24.308.500

L 5617 Cankova—Gerlinci v dolžini 2 km 26.252.100

Vrednost del za leto 1985 znaša skupaj 110.000.000 din in je predvidena po predračunih iz decembra 1984 in januarja 1985.

Pri realizaciji programa modernizacije L cest za leto 1985 so predvidena tudi sredstva Skupnosti za ceste Slovenije iz naslova »manj razvita in obmejna območja v SR Sloveniji« v višini 45.000.000 din. To je prikazano v tabeli I. Tako je realizacija programa za leto 1985 odvisna tudi od teh sredstev.

Asfaltna prevleke z ojačitvami na predvidenih odsekih cest zaradi pomanjkanja sredstev ne bodo realizirane v tem srednjeročnem obdobju in jih bo nujno potrebno realizirati v začetku naslednjega srednjeročnega obdobja.

Predvidena popravila mostov so se opravljala sproti pri rednem vzdrževanju L cest.

Pri realizaciji programa modernizacije L cest so sodelovale krajevne skupnosti, kjer se je modernizacija izvajala. To sodelovanje je bilo dobro in so vse krajevne skupnosti svoje obveze sprejele s samoupravnim sporazumom o sofinansiranju izpolnile. Prav tako so občani v krajevnih skupnostih sodelovali pri izvajanju del in financiranju hišnih priključkov.

Obveznosti krajevnih skupnosti v skladu s Samoupravnim sporazumom o temeljih plana in sprejetega samoupravnega sporazuma o sofinansiranju so bile oziroma so naslednje:

— KS G. Petrovci in Križevci	2.900.000 din,
— KS Mačkovci in Grad	720.000 din,
— KS Pertoča	1.852.500 din,
— KS Čepinci in Salovci	6.000.000 din,
— KS Križevci za Domanjševce	5.200.000 din
— KS Moravske toplice	7.000.000 din,
— KS Marjanci	5.700.000 din,
— KS Cankova, Pertoča, Rogašovci	5.700.000 din.

Iz sredstev za manj razvita in obmejna območja v SR Sloveniji je v letu 1984 Skupnost za ceste Slovenije prispevala 7.865.000 din namensko za ureditev L ceste št. 5694 v Domanjševcih.

Vzrokov za zaostajanje pri izvajanju sprejetih planskih nalog za srednjeročno obdobje 1981—1985 je več. Eden od poglobitnih razlo-

gov je velika rast cen materialov in storitev pri asfaltiranju cest. Tako so cene porasle od predvidenih 3.540.000 din za km ceste v letu 1980—81 na 15.980.000 din za km ceste v letu 1985. To je za več kot 450 indeksnih točk v tem srednjeročnem obdobju. Prav tako pa ni bilo na razpolago ugodnih bančnih sredstev za kreditiranje cestnega gospodarstva.

III. ZAKLJUČEK

V analizi je opisano stanje na področju kategoriziranih cest v občini, predvsem na lokalnih cestah. Prikazana so zbrana in porabljena sredstva v cestnem gospodarstvu v občini. Opisano je stanje vzdrževanja R in L cest, ki so v pristojnosti Občinske skupnosti za ceste.

Iz analize je pregledno, da je stanje na področju cest v občini Murska Sobota zaskrbljujoče. Sredstev za redno vzdrževanje kategoriziranih cest je iz leta v leto manj. Prav tako sredstva, ki se zbirajo za modernizacijo L cest ne zadoščajo, da bi lahko hitreje modernizirali cestno mrežo v občini, ki je iz dneva v dan bolj obremenjena. Obremenitev cest v občini Murska Sobota nam pokažejo že naslednji podatki iz leta 1984 v kmetijski proizvodnji. Tako je bilo po cestah prepeljano v letu 1984:

82.611 kom. govedi	56.500 ton raznih krmil,
111.000 kom. prašičev	7.000 ton krompirja,
279.287 hl mleka	22.800 ton umetnih krmil,
15.800 ton pšenice	56.254 ton slad. pese
11.000 ton silažne koruze	51.200 m ³ raznega lesa in lesne mase.

Poleg opisanih prevozov kmetijskih pridelkov je potrebno poudariti tudi to, da se skoraj po vsaki kategorizirani L cesti opravlja avtobusni prevoz — redne proge in prevoz šolskih otrok — kakor tudi zbiranje mleka iz zasebnega sektorja.

Cestna skupnost in izvajalci del t. j. CP Maribor TOZD VVC Murska Sobota se trudijo, da bi bile ceste prevozne skozi celo leto. Vendar pa kljub prizadevanju vseh, je potrebno ob spomladanskih odjugh določene odseke cest zapirati, oziroma omejevati osne pritiske.

Srednjeročni program za obdobje 1981—1985 je predvideval modernizacijo L cest predvsem na manj razvitih in obmejnih območjih. Toda program je bil realiziran zaradi pomanjkanja sredstev in dviga cen le z 63,55 %. To pa vsekakor kaže na tendenco še večjega poslabšanja cest in propada že zgrajenih oziroma asfaltiranih R in L cest kot je že opisano.

Vsekakor bo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju dati poudarek na ureditvi R in L cest v občini, če hočemo, da ne bodo ceste postale ne samo zavora za nadaljnji razvoj gospodarstva, ampak bodo negativno vplivale na razpoloženje občanov in delovnih ljudi.

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 morajo imeti prioriteto pri modernizaciji L cest tisti odseki, ki niso bili realizirani v obdobju 1981—1985 in odseki L cest, ki so pri spremembah plana izpadli.